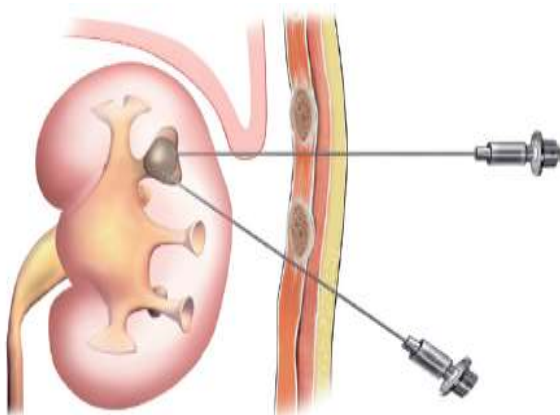

بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی گلسار

برداشتن سنگ کلیه به روش جراحی PCNL چیست و چگونه بعد از جراحی از خود در منزل مراقبت کنید؟

تهیه: کارگروه آموزش بیمار بخش جراحی

تدوین: خرداد ۱۴۰۱

بازنگری: خرداد ۱۴۰۵

ایمیل بیمارستان

info@golsarhospital.ir

سایت بیمارستان

www.golsarhospital.ir

شماره تلفن: ۳۴۹۰۰-۰۱۳

آدرس: رشت - گلسار - بلوار سمیه

کد پمفلت: T۱-AC-۰۳

در صورت بروز علائم هشدار زیر به اورژانس مراجعه نمایید:

مهمترین عارضه به دنبال جراحی، خونریزی شدید و دفع لخته از ادرار می باشد که در این صورت به اورژانس بیمارستان مراجعه نمایید. سایر علائم هشدار شامل:

- ✓ سرگیجه، تنگی نفس، درد قفسه سینه،
- ✓ تهوع و استفراغ شدید
- ✓ تب و لرز
- ✓ قرمزی و التهاب و ترشح چرکی از محل عمل، باز شدن بخیه ها
- ✓ خون زیاد و روشن در ادرار
- ✓ درد شکم شدید
- ✓ درد، قرمزی، گرما، حساسیت در پاها
- ✓ ادامه یافتن ترشحات پهلوی پس از خروج لوله نفروستومی

پیگیری و ویزیت مجدد:

- ✓ در زمان مقرر جهت ویزیت به مطب پزشک معالج مراجعه نمایید.
- ✓ طبق نظر پزشک هر ۳ تا ۶ ماه تصویر برداری و آزمایش های کنترلی را انجام دهید.
- ✓ جهت کشیدن بخیه در زمان مقرر به پزشک مراجعه کنید.

در صورت داشتن هرگونه سوال در زمینه مراقبت های منزل
با شماره تماس ۳۴۹۰۰ - داخلی بخش جراحی یک تماس
حاصل نمایید.

منبع: هندبوک آموزش به بیمار ام کانایو - برونر و سودارث کلیه و مجاری
ادراری

➤ همواره زخم را خشک و تمیز نگه دارید و در صورت بروز علائمی مانند: بروز تب، قرمزی، و گرمی و حساسیت در زخم، درد و حساسیت زیر شکم، ترشح از بخیه ها و یا اطراف لوله نفروستومی به اورژانس بیمارستان مراجعه نمایید.

➤ برای خارج کردن بخیه در تاریخ تعیین شده به مطب پزشک مراجعه نمایید.

➤ همانگونه که قبلاً ذکر شد ممکن است بین کلیه و مثانه شما، لوله ای به نام (دبل جی) تعبیه شده باشد که گاهی باعث تکرر ادرار، سوزش ادرار و خون در ادرار می شود که با مرور زمان و استراحت و مصرف مایعات بهبود می یابد این لوله با نظر پزشک دو تا چهار هفته بعد از طریق مجرای ادرار خارج می گردد.

➤ در صورت تحویل نمونه سنگ جهت تعیین نوع سنگ و دریافت رژیم غذایی مناسب، نمونه رابه آزمایشگاه ببرید و جواب را پیگیری و به اطلاع پزشک برسانید

در صورت ترخیص با لوله نفروستومی موارد زیر را رعایت نمایید:

- از کشیده شدن، خم شدن، پیچ خوردن و تا خوردگی لوله خودداری نمایید.
 - همواره کیسه ادرار متصل به لوله را پایین تر از سطح کلیه ها قرار دهید.
 - ادرار را همواره از نظر رنگ و بو و مقدار کنترل کنید و کاهش ادرار و یا قطع جریان ادرار را به پزشک گزارش دهید.
 - تخلیه کیسه ادرار را به روش صحیح انجام دهید:
- ابتدا دستان خود را بشوید سپس محل اتصال لوله ها را با پد الکلی ضد عفونی نمایید و درپوش لوله را بردارید و ادرار را در ظرف مناسب تخلیه نمایید و سپس درپوش را قرار دهید و مجدد دستان خود را بشوید..

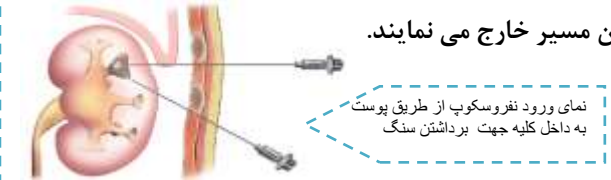
PCNL یا جراحی سنگ کلیه از طریق برش کوچک پوست چیست؟

به جراحی خارج کردن سنگ از طریق برش کوچک بر روی پوست را می گویند. در گذشته تمام موارد سنگهای بزرگ کلیه به روش عمل جراحی باز و با ایجاد برش وسیع در ناحیه پهلو یا شکم درمان می شدند و بیماران تا چند ماه از درد محل برش جراحی و عوارض ناشی از آن شکایت داشتند، ولی در روش های جدید با توجه به اندازه سنگ، اکثر سنگهای های کلیه را بدون برش وسیع پهلو می توان درمان نمود.

برای سنگ های بزرگ و متعدد چه به روش باز و چه به روش pcnl احتمال باقی ماندن سنگ وجود دارد که طبق صلاحدید پزشک معالج اقداماتی مانند تحت نظر بودن، درمان دارویی یا سنگ شکنی برون اندامی ممکن است لازم باشد و طبق نظر پزشک هر سه تا شش ماه تصویربرداری و آزمایش های کنترلی را باید انجام داد.

جراحی PCNL چگونه انجام می شود؟

جراحی معمولاً تحت بی هوشی عمومی انجام می گیرد. یک برش حدود ۱-۲ سانتی متر در پشت یا پهلو ایجاد می گردد و از طریق این برش با لوله و ابزاری به نام نفروسکوپ به سمت داخل کلیه هدایت می شود و سنگ را با سنگ شکن خرد و سپس از طریق همین مسیر خارج می نمایند.

بعد از عمل لوله ای از طریق مجرای ادرار داخل مثانه قرار داده می شود تا ادرار از طریق آن به داخل کیسه ادراری تخلیه گردد به نام سوند فولی و به ندرت بعد از عمل به طور موقت برای تخلیه ادرار از کلیه، لوله ای در آن قرار داده شود که از پهلوی بیمار خارج می شود به نام لوله نفروستومی که معمولاً این لوله ها قبل از خروج بیمار از بیمارستان خارج می گردند.

گاهی نیز برای تخلیه بهتر ادرار از کلیه، لوله ای بین کلیه و مثانه درون بدن قرار داده می شود به نام سوند دبل جی که ۲ تا ۴ هفته در بدن باقی می ماند و بعد از این مدت توسط پزشک اورولوژی از طریق مجرای ادرار با سیستم اسکوپ و بی حسی موضعی یا بی هوشی عمومی سبک خارج می شود.

چگونه پس از جراحی از خود در منزل مراقبت کنید؟

رژیم غذایی:

- مایعات ترجیحاً آب به میزان زیاد مصرف کنید.
- روزی ۸-۱۰ لیوان مایعات مصرف کنید. برای پیشگیری از تکرار ادرار در شب، مصرف مایعات بعد از شام را کم کنید.
- از مصرف مایعاتی که با شکر و یا دیگر مواد افزودنی شیرین شده اند خودداری کنید زیرا مصرف این مایعات به تشکیل سنگ کمک می کنند.
- با مصرف روزانه میوه و سبزیجات از یبوست و زور زدن جهت جلوگیری از فشار به ناحیه عمل خودداری نمایید.
- رژیم غذایی عادی خود را از سر بگیرید. مگر اینکه با توجه به نوع سنگ پزشک رژیم غذایی خاصی را توصیه نماید شامل:
 ۱. در سنگ های کلسیمی مقدار مصرف شیر، بستنی، پنیر، ماست، ساردین، کنسرو ماهی آزاد، سبزیجات برگ سبز تیره را محدود نمایید.
 ۲. در سنگ های اسید اوریکی: مصرف گوشت های احشایی (دل و قلوه و جگر)، حبوبات و غلات سبوس دار را محدود نمایید.
 ۳. در سنگ های اگزالاتی: مصرف سبزیجات (مارچوبه، چغندر، اسفناج، ریواس)، میوه ها (آلو، زغال اخته، تمشک)، عصاره ها (زغال اخته، انگور، گریپ فروت) میوه های مغز دار (بادام) شکلات و کافئین را محدود نمایید.
- با مصرف روزانه میوه و سبزیجات از یبوست و زور زدن به جهت جلوگیری از وارد آمدن فشار به ناحیه عمل خودداری نمایید.

میزان و محدوده فعالیت:

- به مدت ۲ تا ۴ هفته طبق نظر پزشک در منزل استراحت کنید.
 - هر روز به صورت تدریجی و آرام به میزان فعالیت های خود بیفزایید.
 - روزانه با توجه به میزان مشاهده خون در ادرار پیاده روی کنید. (اگر با پیاده روی خونریزی ادراری بیشتر می شود، یا احساس خستگی و ضعف می کنید دوره استراحت را بیشتر نمایید)
 - به مدت ۳-۴ هفته از انجام ورزش های متوسط یا شدید و کار و فعالیت سنگین خودداری نمایید.
 - از فعالیت های شدید و بلند کردن اجسام سنگین تر از ۴-۵ کیلوگرم خودداری نمایید.
 - حداقل به مدت ۲-۳ هفته از رفتن به استخر و یا استفاده از وان تا بهبودی کامل خودداری نمایید.
 - به مدت ۲ هفته از برقراری فعالیت جنسی پرهیز نمایید.
 - به مدت ۲ هفته از رانندگی اجتناب نمایید.
- #### مراقبت از زخم جراحی:
-
- در صورت نیاز به تعویض پانسمان، به روش استریل روزانه تعویض نمایید.
 - تا چند روز بعد از عمل در صورت خروج لوله نفروستومی از ناحیه پهلو ممکن است ترشحات خونابه ای خارج گردد که به تدریج کم می شود، در صورت نیاز پانسمان نمایید.
 - طبق زمانبندی اعلام شده پانسمان را بردارید و حمام نمایید. زخم را با آب و صابون ملایم به آرامی شستشو نمایید و سپس زخم را با گاز استریل خشک نمایید. نیاز به پانسمان مجدد نیست مگر اینکه پزشک اورولوژی به شما بگوید.